

Brussel, 19.1.2018
COM(2018) 36 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

Verslag over het stelsel van algemene preferenties voor de periode 2016-2017

{SWD(2018) 23 final} - {SWD(2018) 24 final} - {SWD(2018) 25 final} -
{SWD(2018) 26 final} - {SWD(2018) 27 final} - {SWD(2018) 28 final} -
{SWD(2018) 29 final} - {SWD(2018) 30 final} - {SWD(2018) 31 final} -
{SWD(2018) 32 final}

1. INLEIDING

In dit verslag en het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie¹ worden de effecten van het stelsel van algemene preferenties ("SAP") in de periode 2016-2017 geëvalueerd, met bijzondere aandacht voor de prestaties van SAP+-begunstigde landen. Overeenkomstig de SAP-verordening² wordt dit verslag om de twee jaar aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegd.

Via het SAP blijft de EU vooroplopen wat betreft het begeleiden van ontwikkelingslanden om duurzame ontwikkeling te bereiken met behulp van de economische aanjagers voor handel. Handelspreferenties als middel om universele waarden op het gebied van mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en milieubescherming te bevorderen, maken integraal deel uit van de *handel voor iedereen*³-strategie van de Commissie. Een ruime toegang tot de EU-markt stelt SAP-begunstigde landen in staat om via internationale handel extra inkomsten te genereren en draagt bij aan hun inspanningen om armoede terug te dringen en duurzame ontwikkeling, mensenrechten en goed bestuur te bevorderen.

1.1. Drie regelingen in het kader van het SAP

Het SAP heeft drie verschillende handelspreferentieregelingen, die in het SAP-verslag van 2016⁴ gedetailleerd zijn beschreven en hieronder zijn samengevat:

- De algemene regeling ("**standaard-SAP**") verleent tariefverminderingen voor ongeveer 66 % van alle EU-tariflijnen naar laaginkomens- of lagermiddeninkomenslanden⁵ die geen andere preferentiële toegang tot de EU-markt hebben. In de verslagperiode 2016-2017 waren er 23 standaard-SAP-begunstigde landen (zie Tabel 1).
- In het kader van de bijzondere stimuleringsregeling voor duurzame ontwikkeling en goed bestuur ("**SAP+**") wordt in aanmerking komende landen die kwetsbaar zijn wat economische diversificatie en exportvolumes betreft volledige schorsing van rechten verleend voor in wezen dezelfde 66 % van de tariflijnen als het standaard-SAP. In ruil daarvoor moeten de begunstigde landen 27 fundamentele internationale overeenkomsten, zoals vermeld in de SAP-verordening, die betrekking hebben op mensenrechten, arbeidsrechten, milieubescherming en goed bestuur ratificeren en daadwerkelijk ten uitvoer leggen. In de verslagperiode 2016-2017 waren er 10 SAP+-begunstigde landen (zie tabel 2).

---

¹ Het eerste tweejaarlijkse SAP-verslag voor de jaren 2014 en 2015 werd in januari 2016 gepubliceerd: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154180.pdf.

² Verordening (EU) nr. 978/2012 houdende toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties

³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154137.pdf

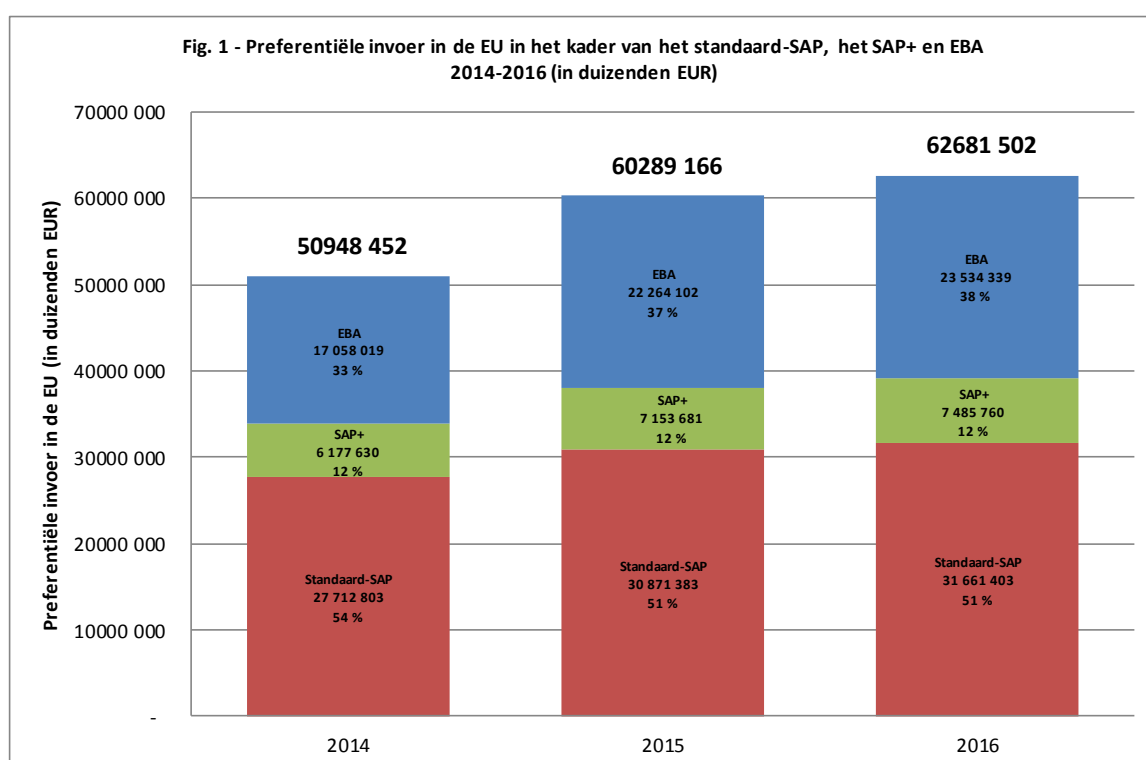
⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154180.pdf

⁵ <http://databank.worldbank.org/data/download/site-content/CLASS.xls>

- De bijzondere regeling "alles behalve wapens" (**Everything But Arms — EBA**) verleent landen die door de VN als minst ontwikkelde landen ("MOL's") zijn aangemerkt een volledige rechten- en contingentvrije toegang voor alle producten behalve wapens en munitie. Landen die een vrijhandelsovereenkomst met de EU sluiten, verliezen hun status als begunstigde van het standaard-SAP of het SAP+, maar niet hun EBA-status. In de verslagperiode 2016-2017 waren er 49 EBA-begunstigde landen (zie Tabel 3).

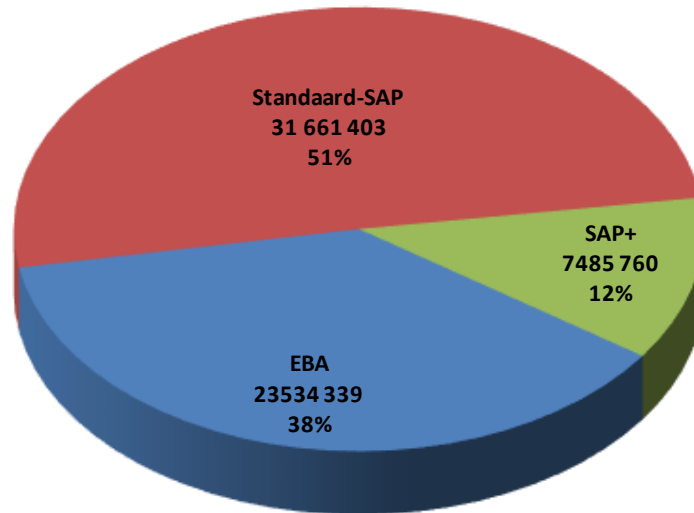
In 2016 kwam 62,6 miljard EUR aan invoer de EU binnen in het kader van het SAP: 31,6 miljard EUR uit standaard-SAP-begunstigde landen, circa 7,5 miljard EUR uit SAP+-begunstigde landen en 23,5 miljard EUR uit EBA-begunstigde landen (zie de tabellen 4 tot en met 7 voor details)⁶.

De figuren 1 en 2 geven een overzicht van de invoer in het kader van de drie SAP-regelingen.

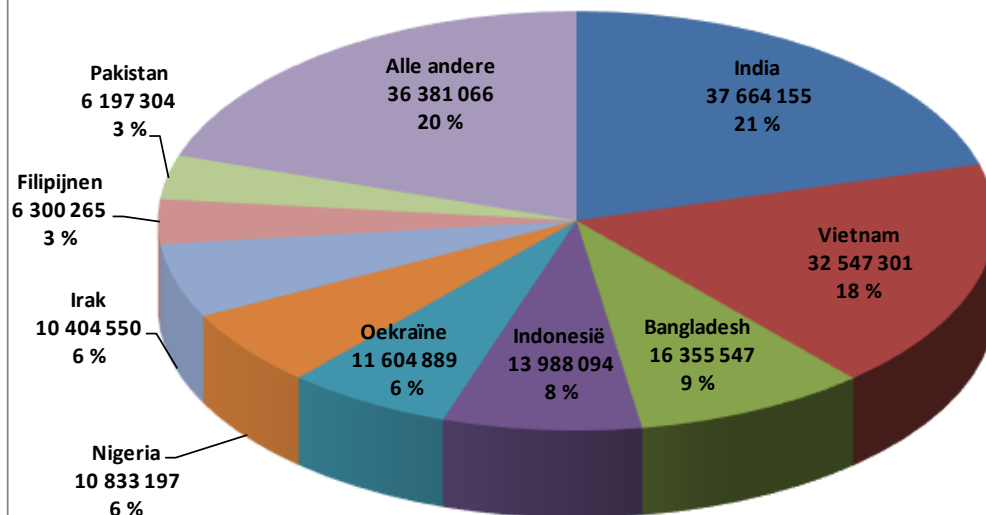
⁶ Bron voor alle statistieken in dit verslag: Eurostat-gegevens per september 2017. De totale invoer uit derde landen kan kleiner zijn dan de werkelijke totale invoer als gevolg van de uitsluiting van: handel waarvoor geheimhouding geldt, GN-hoofdstuk 99, dat geen deel uitmaakt van SAP-overeenkomsten, en handel voor actieve en passieve veredeling.

Fig. 2 - Preferentiële invoer in de EU in het kader van het standaard-SAP, het SAP+ en EBA, 2016 (in duizenden EUR)

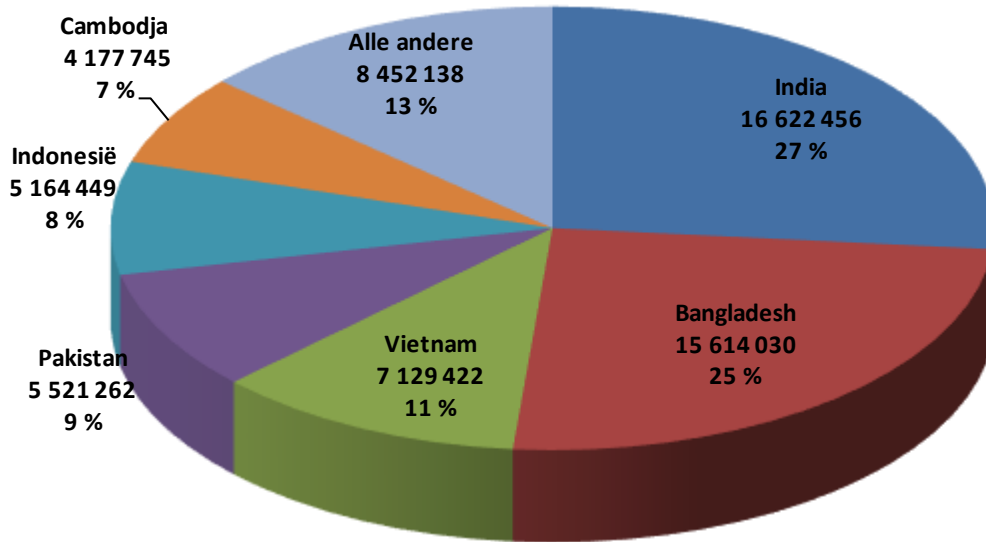
Zoals figuur 3 laat zien, zijn de twee landen die het grootste deel van alle EU-invoer uit SAP-begunstigde landen (inclusief niet-SAP-invoer) voor hun rekening nemen, India en Vietnam – beide standaard-SAP-begunstigde landen. Het land dat goed is voor het op twee na grootste deel is Bangladesh, een EBA-begunstigd land.

Fig. 3 - Totale invoer in de EU (inclusief niet-SAP-invoer) uit alle SAP-begunstigde landen, 2016 (in duizenden EUR)

Figuur 4 laat zien dat India, Bangladesh en Vietnam ook de drie grootste begunstigten zijn op basis van alleen de preferentiële SAP-invoer.

Fig. 4 - Totale preferentiële invoer in de EU in het kader van het SAP uit alle SAP-begunstigde landen, 2016 (in duizenden EUR)

2. DE STANDAARD-SAP-REGELING

In de verslagperiode 2016-2017 waren er 23 standaard-SAP-begunstigde landen (tabel 1). In deze periode verlieten vijf landen het standaard-SAP als gevolg van wijzigingen in hun toegang tot de EU-markt (die onder een vrijhandelsovereenkomst viel) of in hun economische status (classificatie door de Wereldbank als hogermiddeninkomensland of hoger gedurende drie opeenvolgende jaren). Figuur 5 toont de uitsplitsing van preferentiële invoer⁷ naar de EU in het kader van het standaard-SAP in 2016.

India

Sinds 2014 zijn verschillende productafdelingen, waaronder textiel, uit het SAP gegradueerd omdat ze niet langer in aanmerking kwamen voor SAP-handelspreferenties. Ondanks de graduatie blijft India de grootste exporteur naar de EU in het kader van het SAP. In 2016 exporteerde India 7,6 miljard EUR aan textiel en kleding naar de EU, waarvan 5,7 miljard EUR in het kader van het standaard-SAP.

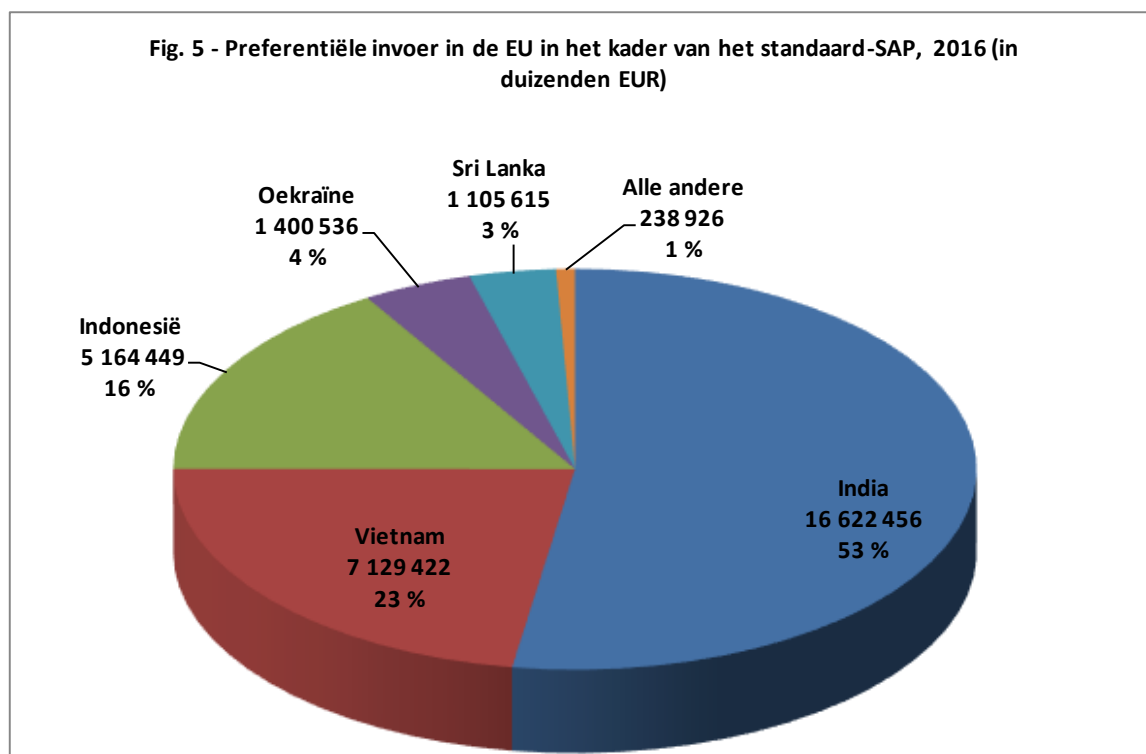
Vietnam

In 2016 was Vietnam goed voor 23 % van de totale invoer uit alle standaard-SAP-begunstigde landen. Als we alleen naar de SAP-invoer uit Vietnam kijken, zien we dat schoeisel goed was voor bijna 40 %.

De lijst van productafdelingen die afkomstig zijn uit standaard-SAP-begunstigde landen wordt om de drie jaar herzien. De recentste herziening vond plaats in 2016 en heeft geleid tot een herziene lijst van productafdelingen die op 1 januari 2017 van kracht werd⁸. Producten waarvoor geen steun van SAP-preferenties meer nodig was, zijn uit de productlijst

geschrapt.

Fig. 5 - Preferentiële invoer in de EU in het kader van het standaard-SAP, 2016 (in duizenden EUR)

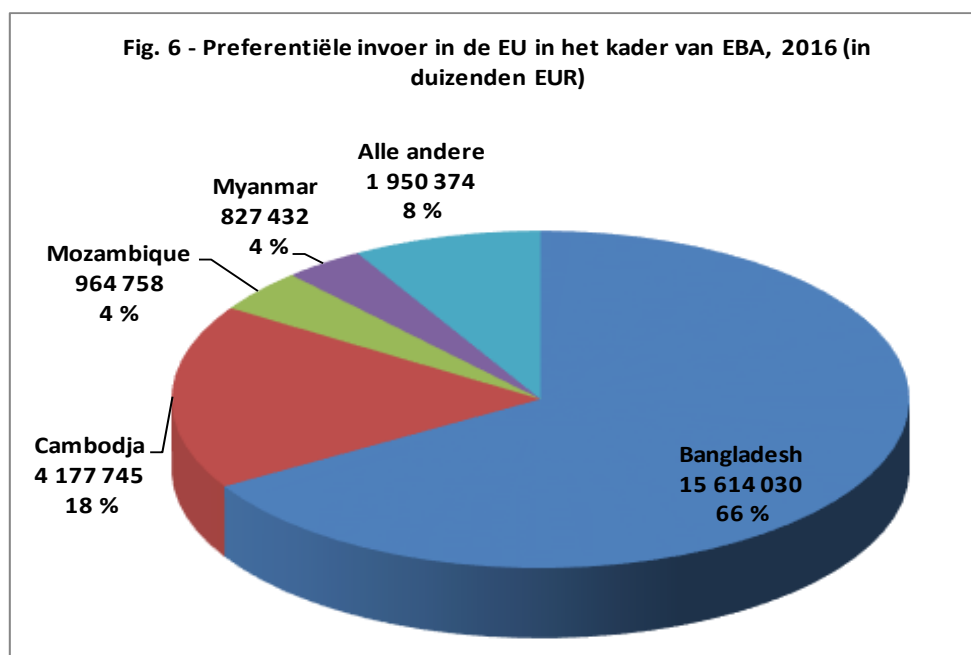
⁷ Preferentiële invoer is de in aanmerking komende invoer waarvoor daadwerkelijk gebruik is gemaakt van SAP-preferenties.

⁸ Uitvoeringsverordening (EU) 2016/330 van de Commissie van 8 maart 2016 (PB L 62 van 9.3.2016, blz. 9)

3. DE EBA-REGELING

De EBA-regeling is het vlaggenschipinstrument van het EU-handelsbeleid en is bedoeld als hulpmiddel voor de armste en zwakste landen van de wereld, de MOL's, om handelskansen te benutten. In de verslagperiode 2016-2017 waren er 49 EBA-begunstigde landen (zie tabel 3).

Figuur 6 geeft een uitsplitsing van de waarde en het percentage van de preferentiële invoer uit EBA-begunstigde landen in 2016. Het grootste deel van de EBA-invoer kwam uit Bangladesh (66 %), gevolgd door Cambodja (18 %).

3.1. Grotere betrokkenheid bij bepaalde EBA-begunstigde landen

Zoals vermeld in de "*handel voor iedereen*"-strategie van de Commissie, kan de EU in uitzonderlijke omstandigheden standaard-SAP- of EBA-preferenties tijdelijk intrekken, met name in geval van ernstige en systematische schending van beginselen die zijn vastgelegd in de verdragen inzake mensenrechten en arbeidsrechten die in de SAP-verordening zijn vermeld.

Door grotere betrokkenheid heeft de EU de dialoog met sommige EBA-begunstigde landen geïntensiveerd om aan te dringen op concrete acties en duurzame oplossingen voor ernstige tekortkomingen wat betreft het respecteren van fundamentele mensenrechten en arbeidsrechten. Als de dialoog geen resultaten oplevert, blijft de EU in laatste instantie bereid om de SAP-intrekkingsprocedure in te leiden, terdege rekening houdend met de economische en sociale gevolgen van die intrekking.

Myanmar

Myanmar werd in 2013 weer opgenomen als EBA-begunstigde, als een erkenning van zijn inspanningen om ambitieuze politieke, sociale en arbeidshervormingen op gang te brengen. De recente humanitaire en mensenrechtensituatie in de staat Rakhine is uiterst ernstig. De EU heeft er bij de regering van Myanmar op aangedrongen volledige humanitaire toegang te verlenen en de veilige, vrijwillige en waardige terugkeer van alle vluchtelingen mogelijk te maken. De EU heeft Myanmar opgeroepen een duurzame oplossing te vinden voor de structurele problemen in de deelstaat Rakhine, overeenkomstig zijn internationale verplichtingen en de EBA-vereisten.

Wat Myanmar betreft, maakt de EU samen met Denemarken, Japan, de Verenigde Staten en de IAO deel uit van het "*Initiative to Improve Labour Rights and Practices in Myanmar*" (Initiatief ter verbetering van de arbeidsrechten en -praktijken in Myanmar), dat tot doel heeft de naleving van de internationale arbeidsnormen van de IAO alsmede verantwoorde bedrijfspraktijken te bevorderen. Dit internationale forum van belanghebbenden helpt om de hervorming van het arbeidsrecht in Myanmar tot prioriteit te maken en de relaties tussen de sociale partners te bevorderen.

Naar aanleiding van de verslechterende situatie op het gebied van mensenrechten en arbeidsrechten in Bangladesh en Cambodja hebben de Commissie en de Europese Dienst

voor extern optreden (EDEO) de contacten met deze twee landen geïntensiveerd en hebben zij de desbetreffende belanghebbenden, waaronder ngo's, maatschappelijke organisaties, internationale organisaties, sociale partners en bedrijven, erbij betrokken.

Bangladesh

De EBA heeft bijgedragen tot de sociaal-economische ontwikkeling van Bangladesh door miljoenen banen te genereren in de confectie-industrie, waar de grote meerderheid van de werknemers vrouwen zijn. Dit moet echter hand in hand gaan met de eerbiediging van fundamentele mensenrechten en arbeidsrechten, in het bijzonder de vrijheid van vereniging, om bij te dragen tot meer welvaart en fatsoenlijk werk. De EU moet echte en duurzame verbeteringen zien wil het land verdere stappen vermijden.

In Bangladesh heeft de Commissie haar bezorgdheid geuit over de arbeidsrechten, met name de vrijheid van vereniging en de uitvoering van het gezamenlijke initiatief "*Pact ter continue verbetering van de arbeidsrechten en de veiligheid in fabrieken van confectiekleding en breigoederen in Bangladesh*". De EU heeft in het bijzonder de

Cambodja

De EU is met Cambodja in gesprek over mensenrechtenkwesties die verband houden met grondgeschillen voortvloeiend uit suikerrietconcessies en over arbeidsrechtkwesties, met name de vrijheid van vereniging. De EU moet echte en duurzame verbeteringen zien wil het land verdere stappen vermijden.

aanpassing van de arbeidswet van Bangladesh en de wet inzake exportproductiezones aan de IAO-verdragen inzake arbeidsrechten als een van de prioritaire acties aangemerkt.

De EU heeft er bij de regering van Cambodja op aangedrongen een onafhankelijk en transparant mechanisme in het leven te roepen voor de behandeling van schadeclaims die voortvloeien uit de toekenning van economische landconcessies aan suikerrietplantages.

Een grotere betrokkenheid is in de eerste plaats gebaseerd op de beschikbare aanbevelingen en conclusies van de IAO en andere VN-organen die toezicht houden op de verdragen inzake mensenrechten en arbeidsrechten. Het gebruik van deze aanbevelingen en conclusies maakt het mogelijk om de uitvoering van de aangegane internationale verbintenissen op een objectieve en transparante manier te beoordelen.

Het proces heeft ertoe bijgedragen dat de regeringen meer onder druk zijn komen te staan om zorgwekkende kwesties aan te pakken en heeft tot enkele positieve ontwikkelingen geleid. Tegelijkertijd zijn de kwesties op coherente en gecoördineerde wijze aan de orde gesteld via alle relevante kanalen (zoals handelscomités, politieke dialoog of mensenrechtendialoog).

De vooruitgang is bemoedigend. Desalniettemin is de EU bereid om in laatste instantie de SAP-intrekkingsprocedure in gang te zetten indien onze constructieve inspanningen via de dialogen niet tot bevredigende resultaten leiden. Bij een dergelijk besluit zal terdege rekening worden gehouden met de negatieve economische, sociale en menselijke gevolgen van de mogelijke intrekking van SAP-preferenties.

4. DE SAP+-REGELING

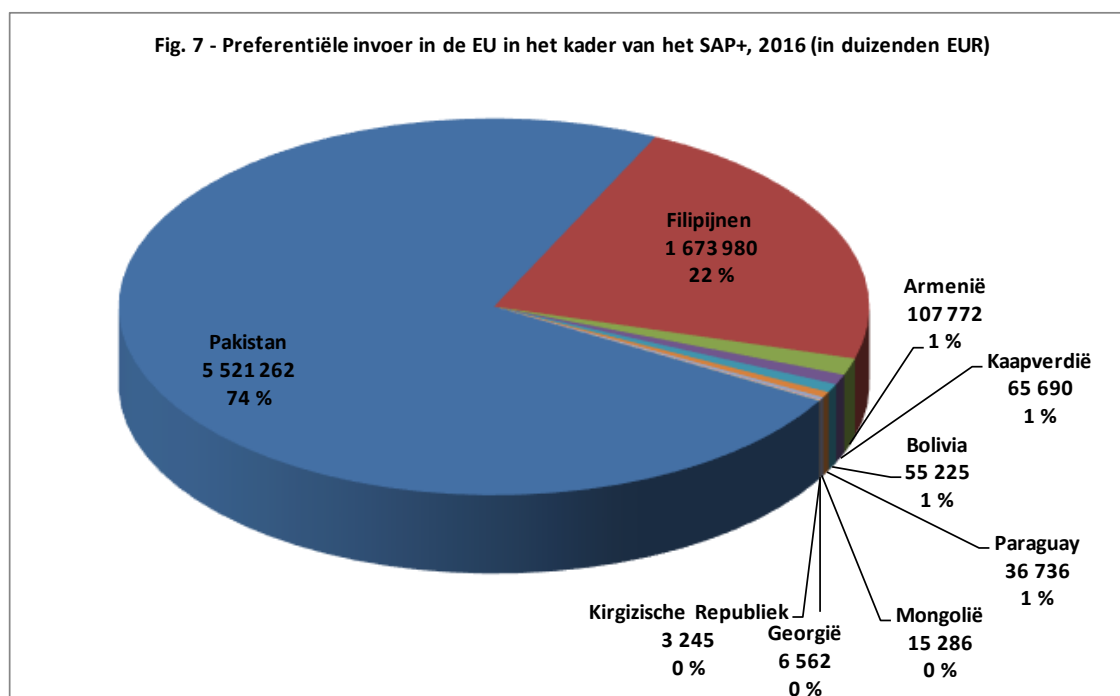
Het SAP+ is een van de belangrijkste instrumenten van de EU om duurzame ontwikkeling in kwetsbare ontwikkelingslanden te bevorderen. De SAP+-begunstigde landen profiteren van eenvoudigere handel met de EU, mits zij de 27 fundamentele internationale verdragen inzake mensenrechten en arbeidsrechten, milieubescherming en goed bestuur effectief ten uitvoer leggen.

4.1. SAP+-begunstigde landen

In de verslagperiode 2016-2017 waren er 10 SAP+-begunstigde landen: Armenië, Bolivia, de Filippijnen, Georgië, Kaapverdië, Kirgizië, Mongolië, Pakistan, Paraguay en Sri Lanka (zie tabel 2).

Georgië valt sinds 1 januari 2017 niet langer onder de SAP+-regeling omdat het preferentiële markttoegang kreeg in het kader van een diepe en brede vrijhandelsovereenkomst (DCFTA) met de EU. Kort na het begin van de verslagperiode (januari 2016) werd Kirgizië een SAP+-begunstigd land. Sri Lanka werd in mei 2017 opnieuw in het SAP+ opgenomen nadat het land er in 2010 uit was verwijderd. Paraguay, dat drie jaar op rij door de Wereldbank als een hogermiddeninkomensland is geclassificeerd, zal het SAP+ op 1 januari 2019 verlaten.

In figuur 7 wordt de waarde van de preferentiële invoer⁹ uit SAP+-begunstigde landen in 2016 weergegeven. Het grootste deel kwam uit Pakistan, dat 74 % van alle SAP+-invoer voor zijn rekening nam.

⁹ Preferentiële invoer is in aanmerking komende invoer waarvoor daadwerkelijk gebruik is gemaakt van SAP+-preferenties.

4.2. SAP+-monitoring

Het SAP+ is gebaseerd op het concept van duurzame ontwikkeling. Bij hun toetreding tot het SAP+ verbinden de begunstigde landen zich ertoe de 27 fundamentele verdragen effectief ten uitvoer te leggen in ruil voor een betere toegang tot de EU-markt.

Van SAP+-begunstigde landen wordt verwacht dat zij blijken van eigen verantwoordelijkheid en politiek engagement en – het allerbelangrijkst – dat zij hun naleving in de loop van de tijd voortdurend verbeteren, ondanks de vastgestelde tekortkomingen.

Wat SAP+-monitoring betreft, werkt de EU samen met het begunstigde land op alle gebieden waar de tenuitvoerlegging ontoereikend is.

4.2.1. Samenwerking met belanghebbenden

De bewijslast voor de naleving van de bindende verbintenissen in het kader van het SAP+ rust op het begunstigde land¹⁰. Begunstigde landen moeten alle informatie verstrekken die de EU nodig heeft om de naleving van het SAP+ door de begunstigde landen te kunnen beoordelen. De beoordeling door de EU is in de eerste plaats gebaseerd op de recentste verslagen en aanbevelingen van internationale toezichthoudende instanties, actief samen met deze internationale organisaties, met name omdat VN-verslagen om de vier à vijf jaar worden uitgebracht, wat een langer interval is dan bij het SAP+ met zijn tweejarige verslagleggingscyclus. Voorafgaand aan en tijdens SAP+-monitoringmissies van de EU vinden er bijeenkomsten met toezichthoudende VN- en IAO-organen en hun lokale vertegenwoordigers plaats.

De EU maakt ook gebruik van een breed scala aan andere informatie en ontmoet in zowel de EU als het begunstigde land maatschappelijke organisaties, waaronder vakbonden,

Bolivia

Ondanks de algemene sociaal-economische situatie is Bolivia in 2016-2017 aanzienlijke vooruitgang blijven boeken wat betreft de effectieve uitvoering van mensenrechtenverbintenissen. Bolivia heeft met name inspanningen geleverd om armoede uit te roeien, de toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, voedsel en huisvesting te verbeteren en reproductieve-gezondheidskwesties aan te pakken. Een belangrijk punt van zorg blijft echter de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces, die niet verenigbaar is met IAO-Verdrag 138.

Pakistan

Er zijn positieve ontwikkelingen geweest wat betreft de versterking van het mensenrechtenkader en wetgevingsmaatregelen inzake de rechten van vrouwen, kinderen en minderheden alsmede arbeidsrechten, met wetgeving inzake onder meer foltering, jeugdrecht en transgenderrechten in de pijplijn. Deze domeinen en het gebruik van foltering, de toepassing van de doodstraf, de hoge prevalentie van kinderarbeid en de vrijheid van meningsuiting baren echter ernstige zorgen. De algemene mensenrechtensituatie is dus gemengd en Pakistan moet zijn inspanningen opvoeren om de handhaving en tenuitvoerlegging van wetgeving te waarborgen.

Sri Lanka

Sri Lanka heeft belangrijke stappen gezet om het bestuur en de eerbiediging van de mensenrechten te verbeteren. Sri Lanka werkt goed samen met het VN-systeem. Een aantal belangrijke hervormingen die van rechtstreeks belang zijn voor de effectieve tenuitvoerlegging van de mensenrechtenverdragen in het kader van het SAP+ zijn echter nog niet door de regering doorgevoerd, met name de intrekking van de wet ter voorkoming van terrorisme, het garanderen van fundamentele juridische waarborgen en de bestrijding van foltering.

¹⁰ Artikel 15, lid 2, van de SAP-verordening (Verordening (EU) nr. 978/2012)

mensenrechtenverdedigers, bedrijven en werkgevers vóór en tijdens monitoringmissies. In juni 2017 vond een dialoog met het maatschappelijk middenveld plaats om maatschappelijke organisaties te raadplegen en hun inbreng en standpunten te verzamelen¹¹.

Het Europees Parlement (EP) en de Raad zijn actief betrokken bij de tenuitvoerlegging van het SAP+ en de monitoring van de naleving door de begunstigde landen. Er worden regelmatig bijeenkomsten met de lidstaten georganiseerd in de vorm van de SAP-deskundigengroep en de SAP-werkgroep van de Raad. Onderwerpen die met deskundigen van de lidstaten zijn besproken, zijn onder meer de antwoorden van SAP+-begunstigde landen op de scorekaarten en nabesprekingen van SAP+-monitoringmissies.

In de periode 2016-2017 heeft de Commissie internationale handel van het EP (INTA) verschillende gedachtewisselingen over SAP georganiseerd, onder meer over de vorderingen van SAP+-begunstigde landen, monitoringbezoeken en de rol van maatschappelijke organisaties in SAP+-toepassingen. De Commissie en de EDEO hebben ook geprofiteerd van de betrokkenheid van de missies van delegaties van het EP naar specifieke SAP+-begunstigde landen.

4.2.2. De SAP+-monitoringmissies

Bij SAP+-monitoring wordt gebruikgemaakt van twee onderling samenhangende instrumenten. Het eerste is de "scorekaart", een lijst van de voornaamste tekortkomingen die door de desbetreffende internationale toezichthoudende instanties (of een andere nauwkeurige en betrouwbare bron) voor elk verdrag zijn vastgesteld. Alle SAP+-begunstigde landen ontvangen jaarlijks een dergelijke scorekaart en worden verzocht om op de genoemde tekortkomingen te reageren.

Het tweede instrument is de "SAP+-dialoog", met inbegrip van de SAP+-monitoringmissies, waarmee de EU met de autoriteiten een openhartig en open gesprek aangaat over geconstateerde tekortkomingen en corrigerende maatregelen. Tijdens de verslagperiode 2016-2017 hebben de Commissie en de EDEO monitoringmissies uitgevoerd in Armenië, Bolivia, de Filipijnen, Kaapverdië, Kirgizië, Mongolië, Pakistan, Paraguay en Sri Lanka.

Mongolië

De SAP+-dialoog en steun via een door de EU gefinancierd IAO-project hebben Mongolië aangemoedigd om zijn arbeidswetgeving te herzien. Mongolië heeft een nationaal programma inzake gendergelijkheid goedgekeurd om tegen 2021 genderbewust beleid te ontwikkelen. Het onlangs aangenomen wetboek van strafrecht bevat een definitie van "foltering" die in overeenstemming is met het Verdrag tegen foltering. Er bestaat grote zorg over de mogelijke herinvoering van de doodstraf en de wijdverbreide corruptie, die een diepgaande invloed hebben op de mensenrechtensituatie.

Filipijnen

Er is vooruitgang geboekt op gebieden als gendergelijkheid, mensenhandel, arbeidsrechten, gezondheid, onderwijs, sociaal-economische rechten, corruptiebestrijding en milieubescherming. President Duterte heeft de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en de Filipijnen ondertekend, die nu nog door de senaat moet worden goedgekeurd. Buitengerechtelijke executies, met name in de strijd tegen illegale drugs, en de daarmee samenhangende straffeloosheid blijven echter een ernstig probleem, evenals de mogelijke herinvoering van de doodstraf en de verlaging van de minimumleeftijd voor strafrechtelijke aansprakelijkheid.

¹¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/august/tradoc_155993.07.17%20report%20for%20web%20page.pdf

De SAP+-monitoringmissies hebben rechtstreekse contacten op hoog niveau mogelijk gemaakt met regeringen, ministeries en agentschappen, maar ook met bedrijven, lokale ngo's en maatschappelijke organisaties. Er zijn coördinatievergaderingen gehouden met internationale VN- en IAO-organisaties die in de landen aanwezig zijn, zoals het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de Mensenrechten, het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) en het VN-Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC). Dit heeft ertoe geleid dat belanghebbenden een beter algemeen begrip hebben van het SAP+-systeem en van de specifieke verbintenis van elk SAP+-begunstigd land, wat ook het ter plaatse verzamelen van input van de belangrijkste belanghebbenden heeft vergemakkelijkt.

Lokale belanghebbenden spelen een belangrijke rol bij het aansporen van regionale en centrale autoriteiten om hun SAP+-verbintenissen na te komen. Van bedrijven wordt met name verwacht dat ze, als directe begunstigen van tariefpreferenties, de autoriteiten ondersteunen bij de tenuitvoerlegging van de desbetreffende 27 verdragen.

SAP+-missie naar Kirgizië (juni 2016)

Aangezien Kirgizië pas in januari 2016 tot het SAP+ is toegetreden, was de missie gewijd aan de invoering van het SAP+ en voorlopige monitoring. De opeenvolgende SAP+-monitoringbijeentkomsten die parallel met de mensenrechtendialoog zijn georganiseerd, zijn zeer doeltreffend gebleken, aangezien in het kader van deze laatste ook relevante SAP+-kwesties zijn besproken, zoals het voorkomen van foltering en mishandeling in detentiecentra, het verbeteren van interetnische relaties, het tegengaan van discriminatie, het terugdringen van de praktijk van bruidontvoering en het verbeteren van de rechten van kinderen. Bedrijven wilden graag meer te weten komen over de economische voordelen van het SAP+.

SAP+-missie naar Bolivia (juni 2016)

Kinderarbeid was hoog op de agenda geplaatst, met bijzondere aandacht voor de verlaging van de leeftijd waarop kinderen mogen werken. Bolivia heeft het grootste aandeel inheemse volkeren in Zuid-Amerika (ongeveer 66 % van de totale bevolking) en er is ook gewezen op het recht van die volkeren op voorafgaande raadpleging over en geïnformeerde toestemming voor landtoegang.

SAP+-missie naar Kaapverdië (juli 2017)

De algemene mensenrechtensituatie in Kaapverdië blijft positief. Aanhoudende problemen zijn onder meer gendergerelateerd geweld, de rechten van het kind en achterstand in de verslaglegging. Wat dat laatste betreft, doet Kaapverdië opmerkelijke inspanningen om dit probleem in nauwe samenwerking met de IAO aan te pakken in het kader van een door de EU gefinancierd project voor capaciteitsopbouw.

SAP+-missie naar Paraguay (juni 2016)

Positieve initiatieven op het gebied van mensenrechten zijn onder meer de oprichting van het Sistema de Monitoreo de Recomendaciones (SIMORE) met steun van het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten (OHCHR). Kinderarbeid, met name in verband met de praktijk van "criadazgo" (huishoudelijk werk), is tijdens de missie besproken als een van de belangrijkste aandachtspunten.

SAP+-missie naar Pakistan (november 2016)

De tweede SAP+-missie stelde positieve ontwikkelingen vast op zowel institutioneel gebied (bv. de oprichting van de nationale commissie voor mensenrechten en de opstelling van een nationaal actieplan voor mensenrechten) als op wetgevend gebied (bv. goedkeuring van wetten om verkrachtingen en eremoorden tegen te gaan). Tegelijkertijd blijven er ernstige uitdagingen bestaan, onder meer op het gebied van de rechten van vrouwen, kinderen en minderheden, de vrijheid van meningsuiting, de toepassing van de doodstraf, foltering en het vermogen om wetgeving uit te voeren en te handhaven.

SAP+-missie naar de Filipijnen (jan – feb 2017)

Er zijn positieve ontwikkelingen vastgesteld op het gebied van onder meer gendergelijkheid, mensenhandel, arbeidsrechten, reproductieve gezondheid en milieubescherming. De vooruitgang op belangrijke punten hangt af van wetsvoorstellen die momenteel in het parlement worden besproken. Er blijft ernstige bezorgdheid bestaan over de wijze waarop de campagne tegen illegale drugs wordt gevoerd, met name over het recht op leven, wettelijke waarborgen, doeltreffende opsporing en vervolging, de samenwerking met VN-mechanismen alsmede de mogelijke herinvoering van de doodstraf en de mogelijke verlaging van de minimumleeftijd voor strafrechtelijke aansprakelijkheid.

SAP+-missie naar Mongolië (maart 2017)

Tijdens het eerste SAP+-monitoringbezoek zijn positieve ontwikkelingen op wetgevingsgebied vastgesteld, zoals de inwerkingtreding van het nieuwe wetboek van strafrecht, de herziene wet inzake huiselijk geweld, de wet inzake kindbescherming en de wet inzake de rechten van kinderen. Mongolië heeft goede vooruitgang geboekt op het gebied van verslaglegging aan de IAO met de hulp van een door de EU gefinancierd project. Mongolië streeft er ook naar zijn capaciteit te verbeteren om de handelsvoordelen van SAP+ ten volle te benutten.

SAP+-missie naar Armenië (juni 2017)

De meest in het oog springende kwesties die door Armenië moeten worden aangepakt, zijn grondig besproken, waaronder de effectieve uitvoering van de actieplannen inzake mensenrechten voor de perioden 2014-2016 en 2017-2019, de voorlegging aan het parlement van het nieuwe gerechtelijk wetboek, wetboek van strafrecht en wetboek van strafvordering, een op zichzelf staande wet tegen huiselijk geweld en een alomvattende antidiscriminatiewet die in overeenstemming is met internationale normen, en de noodzaak om een arbeidsinspectiesysteem (opnieuw) op te zetten en vooruitgang te boeken op weg naar de status "Categorie 1" in het kader van de CITES-overeenkomst.

SAP+-missie naar Sri Lanka (september 2017)

Tijdens de eerste monitoringmissie na de toetreding van Sri Lanka tot het SAP+ in mei 2017, die ook een bezoek aan Jaffna omvatte, werd vastgesteld dat Sri Lanka in het algemeen vooruitgang boekt bij de tenuitvoerlegging van de 27 verdragen. Er zijn echter meer inspanningen nodig om de wet ter voorkoming van terrorisme in te trekken, het wijdverbreide gebruik van foltering aan te pakken, gedwongen verdwijningen te verantwoorden, land in voormalige conflictgebieden terug te geven en vakbondsdiscriminatie en oneerlijke arbeidspraktijken te bestrijden.

4.3. Projecten voor technische bijstand en ontwikkeling

Tijdens de verslagperiode hebben de Commissie en de IAO specifieke SAP+-projecten¹² uitgevoerd ter ondersteuning van de naleving van de IAO-vereisten inzake verslaglegging en tenuitvoerlegging in de volgende SAP+-begunstigde landen: Armenië, de Filipijnen, Kaapverdië, Mongolië, Pakistan en Paraguay. Deze projecten zullen de komende twee jaar worden voortgezet.

In Armenië, de Filippijnen en Paraguay lag de nadruk op het versterken van de capaciteit van overheidsinstanties om de fundamentele IAO-verdragen effectief toe te passen. In Kaapverdië ondersteunde de IAO de lokale overheid met het indienen van achterstallige IAO-verslagen. In Pakistan was het hoofddoel de ondersteuning van het opstellen van wetgeving en daarmee samenhangende uitvoeringsinitiatieven voor de uitbanning van kinderarbeid en dwangarbeid. In Mongolië heeft de IAO, naast capaciteitsopbouw voor tijdige verslaglegging, geholpen bij de aanpassing van de wetgeving aan het IAO-Verdrag betreffende de toepassing van de beginselen van het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen.

Kernpunten van EU-IAO-projecten in SAP+-begunstigde landen

Kaapverdië

In Kaapverdië heeft de SAP+-actie van de EU de drie groepen (regering, werkgevers en werknemers) beter bewust gemaakt van de fundamentele IAO-Verdragen. Ze heeft ook de tripartiete besprekingen over wetgeving bevorderd in het licht van de opmerkingen van de toezichthoudende organen van de IAO. Daarnaast heeft Kaapverdië zijn achterstand in de verslaglegging in het kader van IAO-Verdrag 87 betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en bescherming van het vakverenigingsrecht en IAO-Verdrag 98 betreffende de toepassing van de beginselen van het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen inmiddels weggewerkt. De sociale partners zijn zich meer bewust geworden van hun rol en zijn beter toegerust om gevolg te geven aan de opmerkingen van de toezichthoudende organen van de IAO.

Mongolië

Het EU-IAO-project heeft Mongolië geholpen de naleving van de internationale arbeidsnormen alsmede de verslaglegging in het kader daarvan te verbeteren. In het kader van het project is de Mongoolse vertaling van de fundamentele IAO-Verdragen herzien en heeft Mongolië hulp ontvangen om zijn verplichtingen beter te begrijpen. Het project heeft ook geleid tot tripartiet overleg over de herziening van het arbeidsrecht, dat nu beter is afgestemd op de fundamentele beginselen en rechten op het werk. Door middel van een beleidsnota over handel en internationale arbeidsnormen in het Engels en Mongools, alsmede dialogen op hoog niveau en workshops, hebben de regering, werknemersorganisaties en werkgeversorganisaties hun inzicht in de fundamentele

¹² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/july/tradoc_155843.pdf

beginselen en rechten op het werk verbeterd. Dankzij de technische bijstand heeft Mongolië zijn achterstand met de verslaglegging in verband met internationale arbeidsnormen weggewerkt.

Pakistan

Het door de EU gefinancierde initiatief voor capaciteitsopbouw heeft de federale en provinciale ministeries van Arbeid in staat gesteld hun verslaglegging over de geratificeerde IAO-Verdragen te verbeteren. De IAO-workshops in januari, februari en april 2017 hebben bijgedragen tot de versterking van de sociale dialoog in de federale en provinciale tripartiete raadgevende comités. Tijdens de workshops kwamen ministeries van Arbeid samen met werkgevers- en werknemersorganisaties om hun begrip van fundamentele arbeidsnormen te verbeteren.

Als onderdeel van de SAP+-actie van de EU en als reactie op nieuwe gedelegeerde wetgevende verantwoordelijkheden heeft de IAO de regering van Beloetsjistan ook specifieke technische ondersteuning geboden bij het opstellen van een reeks herziene arbeidswetten. Er is overleg gepleegd met de sociale partners om ervoor te zorgen dat de wetgeving beter in overeenstemming is met de IAO-beginselen.

Filipijnen

De SAP+-actie van de EU op de Filipijnen was gericht op het scheppen van een klimaat dat bevorderlijk is voor de vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen, overeenkomstig de aanbevelingen van een directe-contactmissie van de IAO in februari 2017. De SAP+-actie van de EU heeft besprekingen mogelijk gemaakt tussen het ministerie van Arbeid en de sociale partners, die hebben geresulteerd in een tripartiet manifest dat zich ertoe heeft verbonden de beginselen van vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen daadwerkelijk ten uitvoer te leggen en daartoe een nationaal actieplan op te stellen.

Verder zijn in 2017 in alle SAP+-begunstigde landen projecten ter ondersteuning van lokale maatschappelijke organisaties¹³ en de deelname van de sociale partners aan het SAP+ van start gegaan. In de loop van 2017 hebben de projectteams onderzoeksmis­sies uitgevoerd om de kernpunten voor hun projecten te bepalen, die samen met lokale maatschappelijke organisaties zullen worden uitgevoerd. In de volgende verslagperiode zal de Commissie blijven nadenken over manieren om begunstigden te ondersteunen via expertise, technische bijstand en specifieke projecten voor capaciteitsopbouw.

4.4. Bijlage bij dit verslag: Werkdocument van de diensten van de Commissie over het SAP+

Als het SAP-verslag van 2016 gaat dit tweede tweejaarlijkse verslag over het SAP vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie over het SAP+. Het werkdocument van de diensten van de Commissie biedt een uitgebreide beoordeling van de mate waarin individuele SAP+-begunstigde landen hun SAP+-verplichtingen nakomen per aandachtsgebied: mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en goed bestuur. In het verslag worden de vooruitgang, tekortkomingen, toekomstige acties en prioriteiten voor een doeltreffende uitvoering van de 27 fundamentele verdragen beoordeeld.

¹³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/july/tradoc_155843.pdf

4.5. Tussentijds evaluatieverslag

Overeenkomstig de SAP-verordening¹⁴ dient de Commissie vijf jaar na de inwerkingtreding van de SAP-verordening bij het Europees Parlement en de Raad een tussentijds evaluatieverslag over de toepassing van de SAP-verordening in. In dat tussentijdse evaluatieverslag wordt beoordeeld of de SAP-verordening haar doelstellingen bereikt. De conclusies in het verslag worden in aanmerking worden genomen bij het opzetten van het volgende SAP. Het verslag zal naar verwachting in de eerste helft van 2018 worden aangenomen.

5. CONCLUSIES

In het tweejaarlijkse verslag over het SAP wordt een overzicht gegeven van de tenuitvoerlegging van het huidige SAP sinds de tariefpreferenties ervan in januari 2014 van toepassing werden. Het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie bevat een beschrijving van de mensenrechten-, sociale en milieusituatie in de SAP+-begunstigde landen en biedt een platform voor de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij de regeringen van de begunstigde landen.

Tijdens de huidige monitoringcyclus werd er bij de SAP+-begunstigde landen op aangedrongen steeds meer verantwoordelijkheid te nemen voor de tenuitvoerlegging van de 27 verdragen en proactiever te werk te gaan bij het aanpakken van de kwesties die in de scorekaarten zijn genoemd en tijdens de SAP+-monitoringmissies aan de orde zijn gesteld.

Kirgizië, dat in januari 2016 tot het SAP+ is toegetreden, is voor het eerst in dit verslag opgenomen. Sri Lanka is in mei 2017 opnieuw tot het SAP+ toegetreden, wat betekent dat de monitoringperiode minder dan zes maanden beslaat. In Armenië is de monitoringmissie een waardevolle manier gebleken om het lokale maatschappelijk middenveld erbij te betrekken. Bij gebrek aan recente verslagen aan de VN en de IAO was de monitoringmissie naar Kaapverdië van cruciaal belang om de informatie te verzamelen die de EU voor haar beoordeling nodig had. De monitoringmissie naar de Filippijnen was een gelegenheid voor de EU om uiting te geven aan haar bezorgdheid over de recente ontwikkelingen op het gebied van mensenrechten, waarbij ook de vooruitgang op het gebied van arbeidsrechten en sociaal-economisch beleid werd erkend. In Paraguay en Bolivia werd de kwestie van kinderarbeid openlijk besproken met deelname van alle relevante belanghebbenden, waaronder de IAO en UNICEF. Georgië wordt voor de laatste keer genoemd omdat het land het SAP+ geleidelijk heeft verlaten als gevolg van zijn diepe en brede vrijhandelsovereenkomst met de EU.

Over het geheel genomen bood de SAP+-monitoring een gestructureerde aanpak en een solide basis voor de beoordeling van elk SAP+-begunstigd land, voortbouwend op de bevindingen van toezichthoudende VN- en IAO-organen en op informatie die is verstrekt door derden, waaronder het maatschappelijk middenveld, de sociale partners, het Europees Parlement en de Raad. SAP+-monitoring is volledig geïntegreerd in het bilaterale kader en de dialogen van de EU, met inbegrip van de mensenrechtendialogen. Het SAP+ heeft met name landen als Bolivia, Mongolië, Pakistan en Sri Lanka gesteund om hun betrokkenheid bij de mensenrechtendialogen van de EU te intensiveren.

---

¹⁴ Verordening (EU) nr. 978/2012 houdende toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties

Tegelijkertijd hebben de mensenrechtendialogen een platform geboden voor de bespreking van SAP+-gerelateerde mensenrechtenkwesties. Het SAP+ heeft de synergieën verbeterd en geleid tot een wederzijds versterkende hefboomwerking van de twee instrumenten.

Hoewel het SAP een belangrijk instrument is om bezorgdheid over mensenrechten- en arbeidskwesties in de begunstigde landen aan te pakken, is de EU vastbesloten elk relevant beleid en alle relevante instrumenten te gebruiken om hen te ondersteunen bij het bereiken van hun doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling en goed bestuur. Gezien de aard van dergelijke kwesties en de behoefte aan structurele en duurzame oplossingen vereist het SAP-engagement een gestage inzet op lange termijn van zowel de EU als de begunstigde landen.

De volgende verslagperiode, die 2018 en 2019 bestrijkt, zal worden gelanceerd met een nieuwe tweejaarlijkse cyclus van scorekaarten en monitoringmissies in de eerste helft van 2018. Tegen eind 2019 zal de Commissie haar derde tweejaarlijkse verslag over het SAP bij het Europees Parlement en de Raad indienen, met bijzondere aandacht voor de evaluatie van trends in alle SAP+-begunstigde landen.

6. BEGUNSTIGDE LANDEN VAN DE STANDAARD-SAP-REGELING EN DE EBA-REGELING

Tabel 1 – Standaard-SAP-begunstigde landen 2016-2017

	Standaard-SAP-begunstigde landen in de verslagperiode 2016-2017	Veranderingen in de status van begunstigde in 2016-2017
1.	Cookeilanden	
2.	Fiji	Verliet het stelsel op 1 januari 2017
3.	Ghana	
4.	India	
5.	Indonesië	
6.	Irak	Verliet het stelsel op 1 januari 2017
7.	Ivoorkust	
8.	Kameroen	Verliet het stelsel op 1 januari 2017
9.	Kenia	
10.	Marshalleilanden	Verlieten het stelsel op 1 januari 2017
11.	Micronesia (Federale Staten van)	
12.	Nauru	
13.	Nigeria	
14.	Niue	
15.	Oekraïne	Verlaat het stelsel op 1 januari 2018
16.	Oezbekistan	
17.	Republiek Congo	
18.	Sri Lanka	Verliet het stelsel op 18 mei 2017 na de SAP+-status
19.	Swaziland	
20.	Syrië	
21.	Tadzjikistan	
22.	Tonga	
23.	Vietnam	

Tabel 2 – SAP+-begunstigde landen 2016-2017

	SAP+-begunstigde landen in de verslagperiode 2016-2017	Veranderingen in de status van SAP+-begunstigde in 2016-2017
1.	Armenië	
2.	Bolivia	
3.	Filipijnen	
4.	Georgië	Verliet het stelsel op 1 januari 2017
5.	Kaapverdië	
6.	Kirgizië	Trad toe tot het stelsel op 27 januari 2016
7.	Mongolië	
8.	Pakistan	
9.	Paraguay	
10.	Sri Lanka	Trad toe tot het stelsel op 18 mei 2017

Tabel 3 – EBA-begunstigde landen 2016-2017

EBA-begunstigden in de verslagperiode 2016-2017			
1.	Afghanistan	27.	Mali
2.	Angola	28.	Mauritanië
3.	Bangladesh	29.	Mozambique
4.	Benin	30.	Myanmar/Birma
5.	Bhutan	31.	Nepal
6.	Burkina Faso	32.	Niger
7.	Burundi	33.	Oeganda
8.	Cambodja	34.	Oost-Timor
9.	Centraal-Afrikaanse Republiek	35.	Rwanda
10.	Comoren	36.	Salomonseilanden
11.	Democratische Republiek Congo	37.	Samoa
12.	Djibouti	38.	Sao Tomé en Principe
13.	Equatoriaal-Guinea	39.	Senegal
14.	Eritrea	40.	Sierra Leone
15.	Ethiopië	41.	Soedan
16.	Gambia	42.	Somalië
17.	Guinee	43.	Tanzania
18.	Guinee-Bissau	44.	Togo
19.	Haïti	45.	Tsjaad
20.	Jemen	46.	Tuvalu
21.	Kiribati	47.	Vanuatu
22.	Laos (Democratische Volksrepubliek)	48.	Zambia
23.	Lesotho	49.	Zuid-Soedan
24.	Liberia		
25.	Madagaskar		
26.	Malawi		

7. TABELLEN MET STATISTISCHE INFORMATIE OVER LANDEN DIE OP 1 DECEMBER 2016 EEN SAP-BEGUNSTIGD LAND WAREN

Tabel 4 – Waarde van de preferentiële invoer uit alle SAP-begunstigde landen (in duizenden EUR)

	2014				2015				2016			
	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad
Standaard-SAP	136 293 050	37 617 869	27 712 803	74%	138 379 251	45 327 097	30 871 383	68%	130 968 548	47 080 530	31 661 403	67%
SAP+	13 324 942	7 129 263	6 177 630	87%	15 476 883	8 413 704	7 153 681	85%	15 132 431	8 687 292	7 485 760	86%
EBA	37 500 741	19 614 129	17 058 019	87%	37 922 199	23 735 273	22 264 102	94%	36 175 387	25 573 515	23 534 339	92%
Alle SAP	187 118 733	64 361 261	50 948 452	79%	191 778 333	77 476 074	60 289 166	78%	182 276 366	81 341 337	62 681 502	77%

Tabel 5 – Waarde van de preferentiële invoer in de EU per standaard-SAP-begunstigd land (in duizenden EUR)

Standaard-SAP	2014				2015				2016			
	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad
	136 293 050	37 617 869	27 712 803	73,7%	138 379 251	45 327 097	30 871 383	68,1%	130 968 548	47 080 530	31 661 403	67,2%
Congo	1 523 993	82 830	67 269	81,2%	1 764 705	40 965	31 126	76,0%	1 048 910	34 069	14 331	42,1%
Cookeilanden	1 496	97	61	62,8%	1 906	58	3	5,2%	8 660	246	31	12,7%
Fiji	97 685	1 301	3	0,2%	85 504	5 532	421	7,6%	60 313	6 767	142	2,1%
Ghana	2 864 884	150 575	127	0,1%	2 631 417	737 363	804	0,1%	2 287 705	683 385	868	0,1%
India	35 582 745	16 987 636	15 031 426	88,5%	37 822 096	18 910 730	16 698 497	88,3%	37 664 155	18 864 567	16 622 456	88,1%
Indonesië	13 917 691	6 279 700	4 511 742	71,8%	14 672 861	7 176 336	5 017 542	69,9%	13 988 094	7 272 570	5 164 449	71,0%
Irak	11 518 140	5 232	146	2,8%	12 100 516	7 918	2 080	26,3%	10 404 550	3 832	1 041	27,2%
Ivoorkust	3 247 091	319 695	366	0,1%	4 241 390	1 287 254	3 261	0,3%	4 523 986	1 294 501	2 070	0,2%
Kameroen	2 148 042	32 560	39	0,1%	1 781 293	150 204	12 054	8,0%	1 773 132	120 563	6 323	5,2%
Kenia	1 140 708	190 922	138 111	72,3%	1 302 367	864 017	19 935	2,3%	1 268 292	869 747	16 345	1,9%
Marshalleilanden	146 012	423	-	0,0%	116 787	505	-	0,0%	186 992	20 856	-	-
Micronesia	612	171	127	74,3%	538	509	215	42,3%	452	444	112	25,3%
Nauru	82	31	-	0,0%	626	175	-	0,0%	95	53	-	0,0%
Nigeria	27 792 156	207 878	135 410	65,1%	18 402 503	129 416	94 963	73,4%	10 833 197	158 137	102 210	64,6%
Niue	127	108	1	0,8%	227	10	0	1,0%	267	181	-	0,0%
Sri Lanka*	2 163 151	1 799 337	1 073 969	59,7%	2 337 415	1 966 849	1 078 955	54,9%	2 395 894	2 022 993	1 105 615	54,7%
Swaziland	150 572	5 140	46	0,9%	133 591	19 474	109	0,6%	121 857	21 069	56	0,3%
Syrië	85 008	25 209	3 443	13,7%	80 265	25 358	4 405	17,4%	49 463	20 213	8 911	44,1%
Tadzjikistan	52 422	14 897	10 571	71,0%	46 363	12 107	11 286	93,2%	81 953	12 953	11 823	91,3%
Tonga	906	71	54	75,9%	379	136	95	70,3%	863	125	35	28,2%
Oekraïne	12 003 711	2 495 103	1 473 299	59,0%	11 309 183	2 676 266	1 185 545	44,3%	11 604 889	3 379 200	1 400 536	41,4%
Oezbekistan	146 175	75 976	60 465	79,6%	117 222	69 750	57 747	82,8%	117 529	86 579	74 625	86,2%
Vietnam	21 709 640	8 942 978	5 206 129	58,2%	29 430 096	11 246 165	6 652 339	59,2%	32 547 301	12 207 480	7 129 422	58,4%

Tabel 6 – Waarde van de preferentiële invoer in de EU per EBA-begunstigd land (in duizenden EUR)*

EBA	2014				2015				2016			
	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad
	37 500 741	19 614 129	17 058 019	87,0%	37 922 199	23 735 273	22 264 102	93,8%	36 175 387	25 573 515	23 534 339	92,0%
Afghanistan	35 033	16 943	6 966	41,1%	25 208	6 164	3 691	59,9%	18 932	5 680	2 855	50,3%
Angola	9 361 175	50 117	20 937	41,8%	7 153 713	39 948	18 089	45,3%	4 156 215	69 812	30 828	44,2%
Bangladesh	12 320 951	12 259 151	11 776 557	96,1%	15 085 588	15 017 416	14 642 919	97,5%	16 355 547	16 292 347	15 614 030	95,8%
Benin	44 864	12 270	11 246	91,7%	45 236	5 535	3 968	71,7%	39 234	5 123	4 817	94,0%
Bhutan	14 927	14 790	14 416	97,5%	48 501	16 726	16 102	96,3%	2 606	2 140	1 884	88,0%
Burkina Faso	111 601	11 697	9 849	84,2%	58 116	11 204	9 576	85,5%	109 132	10 911	9 899	90,7%
Burundi	21 359	414	86	20,7%	38 785	362	322	89,0%	31 850	291	260	89,3%
Cambodja	3 019 263	3 008 589	2 778 838	92,4%	4 060 331	4 005 450	3 772 302	94,2%	4 571 947	4 505 346	4 177 745	92,7%
Centraal-Afrikaanse Republiek	6 253	181	157	87,0%	12 044	58	3	4,6%	16 544	596	6	1,1%
Comoren	10 640	6 782	1 536	22,6%	10 947	5 605	5 487	97,9%	15 655	7 505	7 168	95,5%
Congo (Democratische Republiek)	1 003 279	8 202	6 240	76,1%	481 672	10 079	5 181	51,4%	740 378	5 977	3 566	59,7%
Djibouti	8 233	3 771	62	1,6%	13 103	2 635	-	0,0%	23 592	5 557	211	3,8%
Equatoriaal-Guinea	3 643 048	227 486	210 568	92,6%	1 931 886	45 310	33 132	73,1%	1 237 764	22 825	19 052	83,5%
Eritrea	8 234	2 505	2 378	94,9%	41 742	2 498	2 294	91,9%	13 108	2 172	2 031	93,5%
Ethiopië	550 548	252 196	248 726	98,6%	676 177	333 655	256 378	76,8%	711 534	399 735	245 195	61,3%
Gambia	17 627	9 276	8 561	92,3%	16 900	11 472	11 261	98,2%	14 077	10 535	9 933	94,3%
Guinee	454 347	1 648	658	39,9%	644 545	1 566	740	47,3%	522 968	2 647	811	30,7%
Guinee-Bissau	3 329	12	-	0,0%	1 985	1 047	-	0,0%	1 602	404	-	0,0%
Haiti	31 331	17 794	3 324	18,7%	33 006	14 017	12 483	89,1%	39 015	15 527	13 343	85,9%
Jemen	83 951	10 574	8 268	78,2%	17 461	7 077	3 016	42,6%	18 623	6 285	4 574	72,8%
Kiribati	53	32	25	76,8%	142	59	-	0,0%	152	97	-	0,0%
Laos	222 578	195 086	191 073	97,9%	235 114	195 855	189 968	97,0%	234 482	177 167	169 889	95,9%
Lesotho	247 359	1 566	484	30,9%	254 450	1 993	1 411	70,8%	207 530	2 889	2 047	70,9%
Liberia	284 022	3 400	423	12,4%	187 013	585	-	0,0%	273 678	4 342	379	8,7%
Madagaskar	826 063	534 460	21 331	4,0%	922 271	573 703	4 774	0,8%	934 020	702 449	9 850	1,4%
Malawi	289 986	266 631	251 596	94,4%	321 254	287 017	270 725	94,3%	267 862	215 102	214 041	99,5%
Mali	39 253	4 400	3 628	82,5%	39 323	5 510	4 176	75,8%	36 620	5 730	4 776	83,3%
Mauritanië	544 977	172 679	164 746	95,4%	475 350	221 069	212 175	96,0%	427 029	224 212	217 873	97,2%
Mozambique	1 346 297	1 143 588	292 715	25,6%	1 423 821	1 170 217	1 137 842	97,2%	1 301 696	970 577	964 758	99,4%
Myanmar	355 447	313 704	298 065	95,0%	645 322	562 714	534 806	95,0%	971 484	875 939	827 432	94,5%
Nepal	86 408	77 883	72 205	92,7%	97 418	86 983	80 420	92,5%	94 310	83 407	77 089	92,4%
Niger	118 520	2 958	1 931	65,3%	116 763	3 308	2 726	82,4%	116 135	3 692	3 080	83,4%
Oeganda	447 656	149 922	31 573	21,1%	488 899	157 883	154 426	97,8%	444 743	150 527	148 279	98,5%
Oost-Timor	11 955	43	-	0,0%	5 984	47	-	0,0%	5 369	71	-	0,0%
Rwanda	46 415	538	107	20,0%	63 219	937	647	69,0%	51 351	1 991	948	47,6%

* "Totale invoer" omvat alle invoer, met inbegrip van producten die automatisch onder de nultarieven voor meest begunstigde naties ("MBN") vallen. "Voor EBA in aanmerking komende invoer" omvat alleen producten in het kader van de EBA-regeling die niet op andere wijze onder het MBN-nultarief vallen.

Tabel 6 (vervolg) – Waarde van de preferentiële invoer in de EU per EBA-begunstigd land (in duizenden EUR)*

EBA	2014				2015				2016			
	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad
Salomonseilanden	62 985	62 069	61 950	99,8%	68 308	67 718	66 356	98,0%	53 495	52 945	52 848	99,8%
Samoa	1 076	867	310	35,8%	2 271	1 778	224	12,6%	1 882	1 475	293	19,9%
Sao Tomé en Príncipe	7 999	175	112	64,0%	8 414	141	98	69,0%	10 382	183	98	53,5%
Senegal	391 649	281 694	276 858	98,3%	411 225	293 897	286 079	97,3%	416 309	266 077	255 260	95,9%
Sierra Leone	220 043	480	80	16,6%	238 444	3 939	3 280	83,3%	223 681	1 796	533	29,7%
Soedan	204 463	107 837	101 344	94,0%	211 637	83 319	81 717	98,1%	182 874	23 463	22 751	97,0%
Somalië	2 589	122	6	4,7%	8 587	117	-	0,0%	13 047	569	15	2,7%
Tanzania	588 179	281 806	119 833	42,5%	686 687	356 266	346 966	97,4%	620 682	323 841	317 287	98,0%
Togo	83 505	20 254	19 154	94,6%	70 005	21 854	20 093	91,9%	102 321	33 250	24 095	72,5%
Tsjaad	13 789	319	-	0,0%	108 771	616	-	0,0%	114 696	1 003	-	0,0%
Tuvalu	513	476	-	0,0%	512	454	-	0,0%	51	28	-	0,0%
Vanuatu	1 842	403	334	82,8%	11 748	4 512	414	9,2%	3 334	1 475	370	25,1%
Zambia	305 011	76 308	38 765	50,8%	422 117	94 907	67 838	71,5%	425 544	77 696	72 067	92,8%
Zuid-Soedan	117	32	-	0,0%	182	52	-	0,0%	304	106	70	66,7%

Tabel 7 – Waarde van de preferentiële invoer in de EU per SAP+-begunstigd land (in duizenden EUR)*

SAP+	2014				2015				2016			
	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad	Totale invoer	Voor het SAP in aanmerking komende invoer	Preferentiële invoer in het kader van het SAP	Benuttingsgraad
	13 324 942	7 129 263	6 177 630	86,7%	15 476 883	8 413 704	7 153 681	85,0%	15 132 431	8 687 292	7 485 760	86,2%
Armenië	192 932	47 343	42 435	89,6%	268 322	115 211	103 588	89,9%	310 034	116 432	107 772	92,6%
Bolivia	518 567	107 094	102 577	95,8%	596 432	84 340	80 755	95,7%	529 748	58 705	55 225	94,1%
Filipijnen	5 266 541	1 827 039	1 227 661	67,2%	6 720 351	2 322 588	1 585 860	68,3%	6 300 265	2 358 534	1 673 980	71,0%
Georgië	621 360	213 860	100 401	46,9%	688 607	312 638	31 302	10,0%	513 241	244 174	6 562	2,7%
Kaapverdië	96 849	55 897	54 716	97,9%	63 283	53 279	51 519	96,7%	70 595	68 077	65 690	96,5%
Kirgizische Republiek	68 806	12 000	8 248	68,7%	48 834	10 089	6 581	65,2%	72 291	6 091	3 245	53,3%
Mongolië	71 146	17 952	15 101	84,1%	80 086	18 732	16 277	86,9%	64 237	18 210	15 286	83,9%
Pakistan	5 390 009	4 775 255	4 557 142	95,4%	5 953 902	5 450 261	5 235 525	96,1%	6 197 304	5 775 157	5 521 262	95,6%
Paraguay	1 098 733	72 824	69 349	95,2%	1 057 067	46 567	42 275	90,8%	1 074 715	41 912	36 736	87,7%